

Vilhelmina Kommun

Granskning av delårsrapport

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
Inledning.....	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Avgränsning.....	4
1.4. Genomförande	4
1.5. Revisionskriterier.....	4
2. Granskningsresultat.....	5
2.1. Delårsrapportens innehåll.....	5
2.2. Förenklad förvaltningsberättelse.....	5
2.3. Finansiella rapporter.....	6
2.4. God ekonomisk hushållning	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna översiktligt granskat Vilhelmina kommuns delårsrapport för perioden 2021-01-01 - 2021-08-31. Uppdraget utgör en del av den årliga granskningen och är en obligatorisk uppgift för revisorerna enligt kommunallagen.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med de mål om god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt i budget. Revisorernas bedömning av delårsrapporten och måluppfyllelsen avges i ett skriftligt utlåtande som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med delårsrapportens behandling.

Utifrån vår översiktliga granskning är vår sammanfattande bedömning följande:

- ▶ Vi bedömer att delårsrapporten till övervägande del är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.
- ▶ Finansiella mål för god ekonomisk hushållning antagna av fullmäktige utvärderas ej i sin helhet och låter sig därför inte bedömas. Bedömningen i delårsrapporten är att de finansiella utfallen och prognosen är förenligt med fullmäktiges resultatmål.
- ▶ Kommunen efterlever balanskravet. Årets budget, delårsutfallet och det prognostiserade årsutfallet är positivt.
- ▶ Om de redovisade verksamhetsutfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning, låter sig inte bedömas.

I kommande delårsrapporter rekommenderas kommunstyrelsen utveckla delårsrapporten ytterligare genom att:

- ▶ Tydligare konkretisera målen för god ekonomisk hushållning för att underlätta uppföljning, utvärdering och revision.
- ▶ Utveckla noterna med uppgift om säsongsvariationer och cykliska effekter som påverkat verksamhetens intäkter och kostnader.
- ▶ Redovisa pensionsåtagandet som ska redovisas som ansvarsförbindelse i balansräkningen alternativt ta upp samtliga ansvarsförbindelser i not 9, Borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser.
- ▶ Periodisera preliminär slutavräkning avseende skatt för innevarande år i kommande delårsrapporter och rätta tidigare års jämförelsesiffror.

Inledning

1.1. Bakgrund

Kommuner ska enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) upprätta minst en delårsrapport. Den ska omfatta minst sex och högst åtta månader samt avse tiden från årets början.

Revisorerna ska enligt kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige i budgeten beslutat om god ekonomisk hushållning. Revisorernas skriftliga bedömning ska bifogas delårsrapporten.

Av kommunens budget ska det enligt KL bl.a. framgå:

- ▶ Hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.
- ▶ Finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- ▶ Plan för verksamheten under budgetåret med mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Enligt LKBR ska delårsrapporten innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Dessutom ska, enligt Rådet för kommunala redovisning (RKR) en samlad beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå i delårsrapporten.

LKBR och RKR ställer minimikrav på delårsrapportens innehåll, t.ex. finns det inga formella krav på kassaflödesanalys eller sammanställda räkenskaper. Eftersom delårsrapporten utgör ett viktigt styrdokument som används av fullmäktige för uppföljning av ekonomi och verksamhet kan kommunen själv välja att ha ytterligare information eller publicera fullständiga finansiella rapporter i sin delårsrapport. I det fallet utgöra normeringen inte någon begränsning.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma om:

- ▶ Delårsrapporten upprättats enligt LKBR och god redovisningssed som den kommer till uttryck i RKR:s rekommendation 17 Delårsrapport (R17).
- ▶ De verksamhetsmässiga- och finansiella utfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.
- ▶ Kommunen efterlever kommunallagens krav på ekonomi i balans.

Granskningen har gjorts på uppdrag av och enligt beslutad projektplan av de förtroendevalda revisorerna för att utgöra underlag till deras skriftliga bedömning som bifogas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling.

Granskningen har genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att med rimlig grad av säkerhet kunna besvara revisionsfrågorna. Granskningen är översiktlig och inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen. Den omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen av den information som ingår i delårsrapporten och är mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

1.3. Avgränsning

Granskningen av delårsrapporten har avgränsats främst till de lagstadgade och normerade delarna. Kassaflödesanalys och sammanställd redovisning granskas om sådana upprättats och är nödvändiga för att bedöma utfallen för god ekonomisk hushållning. Angående den förenklade förvaltningsberättelsen avgränsas granskningen till de normerade avsnitten:

- ▶ Händelser av väsentlig betydelse
- ▶ Förväntad utveckling av verksamhet och ekonomi utifrån målen om god ekonomisk hushållning
- ▶ Helårsprognosen i förhållande till budget för den löpande verksamheten
- ▶ Balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

I övrig granskas den förenklade förvaltningsberättelsen endast med avseende på att lämnad finansiell information är förenlig med räkenskaperna i övrigt.

1.4. Genomförande

Granskningen har utförts genom:

- ▶ Analys av relevanta dokument
- ▶ Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2021-08-31 samt av resultatprognosen för året
- ▶ Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen
- ▶ Intervjuer med kommunens ekonomer.

lakttagelser som gjorts under granskningen har lämnats till kommunens ekonomer som tagit del av revisionsrapporten för sakkontroll.

1.5. Revisionskriterier

Granskningen av delårsrapporten sker mot bestämmelser i kommunallagen rörande god ekonomisk hushållning och ekonomi i balans. När det gäller räkenskaperna sker granskning mot bestämmelser i LKBR samt RKR:s R17 Delårsrapport.

2. Granskningsresultat

2.1. Delårsrapportens innehåll

lakttagelser:

Vilhelmina kommun har januari - augusti som delårsperiod. Kommunstyrelsen överlämnade rapporten till revisionen och fullmäktige den 5 oktober vilket gör att kravet att den ska avlämnas inom två månader från bokslutsdagen uppfylls.

Delårsrapport innehåller en förenklad förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar samt drift- och investeringsredovisning för kommunen. Utöver minimikraven har kommunen valt att komplettera rapporten med sammanställda resultat- och balansräkningar.

Bedömning:

Delårsrapporten bedöms i stort vara i linje med de minimikrav som ställs enligt LKBR och R17. Det presenteras också en sammanställd redovisning vilket inte är nödvändigt enligt minimikraven men ger en mer fullständig bild av Vilhelmina kommuns ekonomi. Enligt R17 ska det ingå en samlad men översiktlig bild av driftredovisning i delårsrapporten. Driftredovisningen innehåller budget och prognos på helår men saknar utfall för delårsperioden. En redovisning av delårsutfallet skulle ge bättre vägledning till en läsare av rapporten huruvida den prognostiserade avvikelserna mot budget härrör sig från redovisningsperioden eller ej.

2.2. Förenklad förvaltningsberättelse

Enligt R17 ska minimiinnehållet i en förenklad förvaltningsberättelse utgöras av följande avsnitt:

- ▶ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättats
- ▶ Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning
- ▶ En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten
- ▶ En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

lakttagelser: Den förenklade förvaltningsberättelsens rubriker och innehåll överensstämmer i huvudsak med R17. Det finns en tydlig röd tråd genom hela förvaltningsberättelsen vilket underlättar för en läsare. Informationen under rubrik 1.1.2, förväntad utveckling, är uteslutande av demografisk karaktär.

Bedömning:

Innehållet i förvaltningsberättelsen bedöms i stort motsvara kraven i R17.

Rekommendation:

En utveckling av avsnittet "förväntad utveckling" till att även omfatta finansiell utveckling bedöms kunna ge en läsare av rapporten ett mervärde.

2.3. Finansiella rapporter

De finansiella rapporterna ska upprättas enligt följande:

- ▶ En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- ▶ En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.
- ▶ En samlad men översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet
- ▶ Kommunen kan själv välja om kassaflödesanalys och sammanställda resultat- och balansräkningar ska ingå i delårsrapporten.

lakttagelser:

Resultat- och balansräkningar har upprättats för kommunen som juridisk person och koncern. Balansräkningarna jämförs i båda fallen med ställningen per 2020-12-31. Kommunens resultaträkning jämförs med föregående delårsperiod, prognos för året och budget. Kommunkoncernens resultatutfall jämförs med föregående delårsperiods utfall och prognos för året.

Driftredovisningen har upprättats så att budget för helåret jämförs mot senaste prognosen för helåret. Inget utfall för delåret redovisas.

Investeringsredovisningen har upprättats så att utfallet för delåret kan jämföras mot budget på helår per nämnd. Ingen prognos redovisas. Större projekt jämförs också med avvikelse mellan utfall och budget samt kommenteras i text.

Kassaflödesanalyser ingår inte i delårsrapporten.

Bedömning:

Vi bedömer att ovanstående krav efterlevs. Vi bedömer dock att en tydligare analys skulle tillföra ett värde för en läsare av delårsrapporten.

Rekommendationer:

Driftredovisningen bör även innehålla uppgifter om delårsutfallet och analysen avseende investeringsverksamheten bör utvecklas då endast knappt 5% av investeringarna genomförts vid delårets utgång.

2.3.1. Resultat, utfall och prognos

RESULTATRÄKNING, mkr	2021	2020	2021 prognos	2021 budget	Utfall jmf	
	jan-aug	jan-aug	jan-dec	jan-dec	mot fg år	Rullande 12
Verksamhetens intäkter	116,7	104,2	254,3	241,9	12,5	204,0
Verksamhetens kostnader	-429,1	-441,9	-767,7	-756,3	12,8	-700,8
Avskrivningar	-10,2	-10,5	-15,8	-15,0	0,3	-15,5
Verksamhetens nettokostnader	-322,6	-348,2	-529,2	-529,4	25,6	-512,3
Skatteintäkter	198,6	199,6	304,1	297,9	-1,0	291,5
Generella statsbidrag och utjämning	153,9	159,6	233,7	233,8	-5,7	230,7
Verksamhetens resultat	29,9	11,0	8,6	2,3	18,9	9,9
Finansiella intäkter	11,7	6,7	9,0	5,7	5,0	15,2
Finansiella kostnader	-6,2	-7,3	-7,0	-6,0	1,1	-6,4
Resultat efter finansiella poster	35,4	10,4	10,6	2,0	25,0	18,7

lakttagelser:

- ▶ Delårsperiodens utfall om 35,4 mkr är 25,0 mkr högre än samma period föregående år. Ökningen kopplas till verksamheten som ökat sina intäkter med 12,5 mkr medan kostnadsmassan minskat med 12,8 mkr. Bland intäkterna noteras bland annat ett statsbidrag från Socialstyrelsen på ca 3,3 mkr, se vidare under 3.3.2. Dessutom högre intäkter från taxor och avgifter. En viss effekt beror också på finansiella intäkter. Finansiella värdepapper har generellt haft en positiv utveckling under andra halvåret 2020 och första halvåret 2021 vilket också R-12 (se tabell) indikerar. Minskade kostnader i verksamheten är kopplade till lägre personalkostnader samt en allmän åtstramning och översyn av övriga kostnadsposter.
- ▶ Årsprognosen om 10,6 mkr är ca 8,6 mkr högre än budget. Även om verksamheternas prognostiserade kostnader överstiger budget med 11,4 mkr vägs detta upp av högre intäkter från verksamheten, högre skatteintäkter och en positiv utveckling av finansiella intäkter.
- ▶ Årsprognosen avviker positivt med 16,9 mkr mot fjolårets resultat. Avvikelsen är hänförlig till ökade skatteintäkter samt positivt nettoutfall från verksamheten.

Prognosen de sista fyra månaderna på året indikerar inga stora förändringar i verksamheten jämfört med fjolårets sista fyra månader utan uppvisar en liknande cyklisk fördelning av kostnader och intäkter. Normalt sett uppvisar sista tertialen ett sämre resultatutfall, detta förklaras av att personalkostnader periodiseras till de månader personalen arbetar och tjänar in sin ersättning, medan skatteintäkter och utjämning periodiseras mer jämt över året.

2.3.2. Rättvisande räkenskaper

Vi har översiktligt granskat tillämpade redovisningsprinciper och ett urval av poster vad avser värdering och periodisering.

lakttagelser:

- ▶ Skatteintäkter och utjämning periodiseras enligt SKR:s prognos från augusti. Slutavräkningsdifferens för skatter avseende 2020 ska ej periodiseras medan den preliminära slutavräkningen för innevarande år ska periodiseras. Vi noterar att den preliminära slutavräkningen redovisats i sin helhet i perioden vilket resulterat i för höga skatteintäkter för delåret med ca 1,6 mkr. Noteras att liknande hantering gjorts tidigare år och påverkar således ej jämförbarheten mellan delårsboksluten.
- ▶ Under året tillkommande generella statsbidrag har periodiserats jämt över året från beslutsmånad.
- ▶ Statsbidrag från Socialstyrelsen avseende "fördelning av statsbidrag för 2021 för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" redovisas bland verksamhetens intäkter, ca 3,3 mkr. Bidraget kommunicerades inledningsvis ut som riktat men bör efter tolkning av Socialstyrelsens anvisningar i juni ses som ett generellt statsbidrag och redovisas längre ner i resultaträkningen under rubriken "Generella statsbidrag och utjämning".
- ▶ Pensionsavsättningar har ökat med ca 1,8 mkr från årsskiftet. Under året har RIPS förändrats genom att främst livslängdsantagandet ökat avseende människors medellivslängd vilket innebär en större förpliktelse.
- ▶ I övrigt noteras inga väsentliga avvikelser avseende periodiseringar av intäkter och kostnader.

Bedömning:

Kommunens räkenskaper per augusti bedöms vara väl periodiserade med undantag för den preliminära slutavräkningen av innevarande års skatt.

Rekommendation:

Vi rekommenderar kommunen att periodisera preliminär slutavräkning för innevarande år jämnt över året liksom övrig skatt för innevarande år. Vi rekommenderar även en översyn av framtida pensionsutgifter med hänsyn till uppdaterad beräkningsgrund vilket påverkar både pensionsavsättningen och ansvarsförbindelsen för pensionsförmåner innan 1998 som redovisas inom linjen. Vi rekommenderar även en omklassificering av statsbidraget från Socialstyrelsen till ett generellt statsbidrag.

2.3.3. Tilläggsupplysningar

För att förstå utvecklingen under den aktuella rapportperioden ska följande tilläggsupplysningar lämnas i delårsrapporten:

- ▶ Att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen.
- ▶ Säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten
- ▶ Karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat

- ▶ Effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden
- ▶ Förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början.

lakttagelser:

Delårsrapporten lämnar upplysningar om att samma redovisningsprinciper som i årsredovisningen används, och upplyser vidare att ingen ny bedömning av beräkning av pensionsavsättningar har gjorts från föregående årsbokslut. Avvikelse från leasingstandard finns också upplysningar om.

Noter om vilka räkenskapsposter och till vilka belopp säsongsvariationer eller cykliska effekter påverkat utfallen saknas.

Bedömning:

Vi bedömer att tilläggsupplysning med hänseende till en ny beräkningsmetod av framtida pensionsutgifter saknas då detta förväntas innebära en större förpliktelse och ansvarsförbindelse.

Rekommendation:

Lämna upplysningar om säsongsvariationer och cykliska effekter i noter till de poster i resultaträkningen som berörs. Vi rekommenderar även kommunen att se över hänvisning till RKR:s råd avseende leasingredovisning då hänvisning görs till en äldre standard. Då Vilhelmina kommun inte heller redovisar ansvarsförbindelsen för pensioner inom linjen eller i Not 9 bör komplettering med denna uppgift också ske.

2.4. God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten ska redovisa upplysningar om förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning (R17). Finansiella mål och verksamhetsmål för vad som är god ekonomisk hushållning ska anges i fullmäktiges budget (KL 11:16).

2.4.1. Finansiella mål

Fullmäktige har antagit sex finansiella mål för god ekonomisk hushållning i samband med årsplan och budget för 2021. I tilläggsanslag i fullmäktige reviderades resultatmålet från 1,6% till 0,4% av skatter och generella statsbidrag för 2021 (KFM 201214 §125).

Finansiella mål

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Prognossäkerhet	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Budgetföljsamhet	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt	Ej tillämpligt
Investeringar	Självfinansierade	Självfinansierade	Självfinansierade	Självfinansierade
Soliditet	26,3 %	27,3 %	28,3 %	29,3 %
Amorteringar	2 Mkr	2 Mkr	2 Mkr	2 Mkr
Resultat i % av skatter och bidrag	1,6 %	1,6 %	1,1 %	1,0 %

lakttagelser:

Endast resultatmålet följs upp i förvaltningsberättelsen och det prognostiseras att uppnås för helåret. Kommunstyrelsens bedömning är att resultatet delvis är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Bedömning:

Prognosen i delårsrapporten indikerar att utfallet kommer att vara förenligt med resultatmålet. Övriga mål utvärderas ej av kommunstyrelsen och således görs ingen bedömning av dessa.

Rekommendation:

För att efterleva lag och rekommendation bör kommunstyrelsen utvärdera samtliga finansiella mål för god ekonomisk hushållning i delårsrapporten.

2.4.2. Verksamhetsmål

Fullmäktige har mål kopplade till fyra perspektiv enligt antagen målmodell: Tillgänglighet, Trygghet, Effektivitet och Samhällsutveckling. Riktlinjer finns för dessa fyra perspektiv för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv. Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelsen redovisas nedan:

- ▶ Tillgänglighet: Perspektiv bedöms delvis vara uppfyllt.
- ▶ Trygghet: Bedöms till delar vara uppfyllt.
- ▶ Effektivitet: Ur ett resursanvändarperspektiv så är perspektivet uppfyllt för delår.
- ▶ Samhällsutveckling: Bedöms delvis vara uppfyllt.

Kommunstyrelsen bedömer att ett av målen är uppfyllt ur ett resursanvändarperspektiv och de övriga tre är delvis uppfyllda. Ingen ytterligare utvärdering av målen görs och ingen utveckling av uppföljning eller mätmetod. Prognos för helåret lämnas inte heller.

Bedömning:

Kommunstyrelsen lämnar en samlad bedömning över delårsutfallen av verksamhetsmålen. Målen är dock inte redovisade på ett sådant sätt att vi inom ramen för vår granskning av delårsrapporten kan bekräfta kommunstyrelsens utvärdering. Vi kan således ej uttala oss om huruvida utfallet är förenligt med verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Rekommendation:

Till kommande år bör mål och nyckeltal för god ekonomisk hushållning i verksamhetsperspektivet utvecklas så att uppföljning, utvärdering och revision kan ske.

2.4.3. Balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en budget i balans, d.v.s. ha budgeterade intäkter som överstiger kostnaderna. Om utfallet blir att kostnaderna överstiger intäkterna ska underskottet återställas. Avsteg från kravet på att återställa underskott kan ske genom att fullmäktige åberopar synnerliga skäl, vilket kan ske redan vid budgettillfället eller i samband med delårsrapportens eller årsredovisningens behandling. I lågkonjunktur kan kommuner med så kallad resultatutjämningsreserv disponera eget kapital-uppbyggnad som gjorts tidigare år för att underlätta ett återställande av underskott.

Prognosen för årets resultat är +8,7 mkr efter justeringar för orealiserade vinster i värdepapper. Kommunens resultatutjämningsreserv uppgår till 17,83 mkr.

lakttagelser:

I kommunens budget, utfallet per augusti och i årsprognosen överstiger intäkterna kostnaderna. Kommunen har inga underskott från tidigare år som behöver täckas och har en resultatutjämningsreserv sedan tidigare år.

Bedömning:

Kommunen bedöms uppfylla balanskravet.

Skellefteå den 12 oktober 2021

Katarina Söderberg
Auktoriserad revisor

Linda Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor